

СТАВЛЕННЯ МОЛОДІ ДО КОХАННЯ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У даній роботі викладені результати соціологічного дослідження, що мало на меті з'ясувати, як гендерні особливості впливають на ставлення молоді до кохання. Опитування охопило студентів 1-2 курсів спеціальності F5 «Кібербезпека та захист інформації» ВНТУ. Дослідження показало, що фемінні чоловіки та маскулінні жінки схильні до більш емоційного або раціонального підходу у стосунках відповідно.

Ключові слова: кохання, молодь, гендер, стосунки, соціологічне дослідження.

Abstract

This article presents the results of a sociological study aimed at exploring how gender characteristics affect young people's attitudes toward love. The survey involved first- and second-year students majoring in Cybersecurity at VNTU. The findings indicate that feminine men and masculine women tend to adopt more emotional or rational approaches in romantic relationships, respectively.

Keywords: love, youth, gender, relationships, sociological research.

Вступ

Одна із основних проблем молоді – проблема кохання. Оскільки кохання відноситься до категорії почуттів, то можна стверджувати, що з часом із нею зіткнеться кожен. Найчастіше із коханням стикається молодь, якій доводиться миритися із перебігом цього почуття, звертаючи увагу на його причини і чинники для вибору партнера в коханні. Проблемаю також є велика невизначеність із самим поняттям кохання, оскільки досі не було повністю встановлено механізми які скеровують це почуття на конкретну особу, що спричинено відносно невеликою кількістю досліджень, які присвячені коханняю [1].

Цю складність у розумінні кохання частково пояснюють й результати сучасних досліджень. Так, у праці Є. С. Чабанної [2], зазначається, що ставлення до кохання у молоді формується під значним впливом соціального контексту, зокрема через соціальні мережі і поп-культуру. Результати дослідження показали, що молодь дедалі частіше схильна до прагматичного підходу у питаннях стосунків.

У праці «Гендерні особливості ставлення до кохання у сучасної молоді» було з'ясовано, що маскулінні жінки частіше демонструють раціональне ставлення до почуттів, уникаючи залежності від партнера, тоді як фемінні чоловіки можуть виявляти більшу емоційну відкритість і потребу в стабільності [3].

У результатах опитування від ВВС Україна було зазначено, що нове покоління нерідко надає перевагу самореалізації, кар'єрі та фінансовій незалежності – й лише потім розглядає можливість романтичних стосунків [4]. Це свідчить про певний зсув пріоритетів, де кохання уже не є “першочерговою метою”, а радше – можливим компонентом гармонійного життя.

Об'єктом даного соціологічного дослідження є студенти 1 і 2 курсів Вінницького національного технічного університету, спеціальності F5 «Кібербезпека та захист інформації». Об'єкт складається із 214 осіб віком від 17 до 24 років, з яких 94 – студенти 1 курсу, серед яких 75 чоловічої статі та 19 – жіночої, і 120 осіб – студенти 2 курсу, серед яких 91 чоловічої статі та 29 – жіночої. Предметом соціологічного дослідження є залежність ставлення студентів до кохання від гендерних особливостей.

Метою цієї роботи є дослідити залежність ставлення студентів до кохання від гендерних особливостей.

В даному дослідженні висувається гіпотеза, що сучасна молодь віддає перевагу недовготривалим і розрахунковим відносинам, аніж пошукам справжнього і довготривалого кохання, що на пряму залежить від гендерних особливостей.

Результати дослідження

На підготовчому етапі проведення соціологічного дослідження, через брак ресурсів для опитування всієї генеральної сукупності, було використано калькулятор вибірки [5], для зменшення необхідного числа опитуваних, що дозволило обрахувати необхідну вибіркoву сукупність та отримати помилку вибірки ($N = 214, n = 50, \Delta = 12.16\%$).

Емпіричне дослідження було проведено в режимі онлайн, за допомогою анкетування, для чого було використано сервіс Google Forms для створення анкети [6].

У результаті було опитано 50 осіб. Серед них 33 особи (66%) – представники чоловічої статі, а решта, 17 осіб (34%), – представниці жіночої статі. Із 33 осіб чоловічої статі – 15 осіб (45%) є маскулінними чоловіками, а 18 осіб – фемінними чоловіками (55%), також із 17 осіб жіночої статі – 6 осіб (35%) є маскулінними жінками, а 11 осіб (65%) – фемінними жінками. Віком 17-19 років – 47 осіб (94%), 22-25 років – 3 особи (6%).

У питанні *“Оцініть актуальність теми кохання для сучасної молоді (за шкалою від 1 до 5)”* було отримано середню оцінку актуальності даної проблеми для сучасної молоді у 3.9 бала із 5, що свідчить про те, що більшість опитаних погоджуються із актуальністю даної теми для сучасної молоді.

У питанні *“Оцініть актуальність цієї теми для Вас (за шкалою від 1 до 5)”* було отримано середню оцінку актуальності теми безпосередньо для респондентів, яка склала 3.56 бала із 5. Хоча оцінка актуальності теми для безпосередньо для респондентів і є нижчою, ніж оцінка актуальності для сучасної молоді, проте це все ж свідчить, що тема кохання є досить актуальною для респондентів, як представників сучасної молоді.

На питання *“Чи мали Ви досвід кохання?”* 16 осіб (32%) відповіли, що мали досвід кохання неодноразово, також 16 осіб (32%) дали відповідь, що мали досвід лише раз, менша кількість (5 осіб – 10%) не мали ще такого досвіду, проте хотіли б, у той час як 11 осіб (22%) дали відповідь, що не мали і не хочуть мати такого досвіду, і лише 2 особи (4%) не захотіли давати відповідь на дане запитання. Результати свідчать про те, що більшість респондентів уже мали досвід кохання, а переважна більшість тих, хто не мав, і не виявляють бажання його здобувати.

На питання *“Яке із наведених визначень найближче до Вашого бачення кохання?”* переважна більшість опитуваних (27 осіб – 54%) вказали, що для них кохання це почуття глибинної прихильності, що охоплює низку емоційних і психічних станів, 10 осіб (20%) вказали, що кохання для них це процес взаємин з метою створення сім'ї, також 7 осіб (14%) визначили кохання як духовний процес, що властивий лише людям, і лише 2 особи (4%) вказали, що кохання для них це відчуття сильного сексуального потягу, решта респондентів (4 особи – 8%) вибрали власний варіант “Інше”. Отримана інформація свідчить, що для більшості респондентів кохання є комплексом емоційних і психологічних станів, що формуються внаслідок впливу іншої людини.

У питанні *“Оцініть що є важливим для Вас у коханні? (за шкалою від 1 до 5)”* велика частина опитуваних високо оцінила чесність і прозорість (4.56 – середнє значення оцінки), також серед респондентів високо були оцінені взаємоповага (4.48 – середнє значення оцінки) і емоційна підтримка (4.36 – середнє значення оцінки), дещо менше були оцінені безпека і затишок та романтика (4.28 і 3.86 – середні значення оцінки, відповідно), також середнє значення оцінки у 3.76 бала мають спільні інтереси та тілесна близькість, дещо менше респондентами було оцінена рівноправність, у 3.72 бали. Найменш оціненими стали матеріальна стабільність та жертвність із оцінками 3.2 і 2.96 відповідно. Дані свідчать, що найбільш вагомими аспектами кохання для респондентів є чесність і прозорість, а також взаємоповага і емоційна підтримка, у той час як найменш необхідними є жертвність і матеріальна стабільність.

У питанні *“Оцініть наскільки нижче вказане середовище впливає на формування вашого ставлення до кохання. (за шкалою від 1 до 5)”* найбільш вагомим чинник впливу на уявлення респондентів до кохання було оцінено сім'ю та друзів із середньою оцінкою 3.72, менш вагомими були оцінені соціальні мережі із середньою оцінкою у 3.32 бала, а найменшу оцінку від респондентів отримав вплив поп-культури із 2.08 балами. Ці дані свідчать, що найбільш впливовими чинниками для респондентів стали сім'я, друзі і в певній мірі соціальні мережі, у той час як поп-культура мала найменший вплив на це.

На питання *“На Вашу думку, це середовище формує стереотипне чи реальне бачення стосунків?”* більша частина респондентів (27 осіб – 54%) вибрали варіант зі стереотипним баченням стосунків, а решта (23 особи – 46%) обрали варіант із реальним баченням стосунків. Хоча думки респондентів розподілилися майже порівно, дані свідчать, що, для респондентів, вище згадані середовища формують більше стереотипне, аніж реальне бачення стосунків.

На питання *“Чи відчуваєте Ви соціальний тиск щодо необхідності пошуку кохання?”* переважна більшість респондентів (31 особа – 62%) відповіли, що не відчувають такого тиску, частина (18 осіб –

36%) відповіла, що відчувають незначний тиск з боку суспільства, і лише один респондент (2%) відповів, що відчуває значний тиск. Отже, переважна більшість респондентів не відчуває тиску з боку суспільства.

На питання *“Чи могли б Ви будувати стосунки із людиною, яка не має стабільного доходу?”* переважна більшість респондентів (33 особи – 66%) відповіли, що могли б побудувати стосунки із людиною без стабільного доходу, також частина респондентів (12 осіб – 24%) не були достатньо впевненими, щоб дати відповідь і лише 5 осіб (10%) відповіли, що не змогли б побудувати стосунки з людиною за таких умов. Це свідчить про те, що більша частина респондентів таки готові на романтичні відносини із людиною, навіть коли та не має стабільного доходу.

На питання *“Чи могли б Ви будувати стосунки із людиною, яка живе із батьками?”* переважна більшість респондентів (36 осіб – 72%) відповіли, що могли б побудувати стосунки із людиною за таких умов, 7 осіб (14%) дали негативну відповідь, також 7 осіб (14%) висловили свою невпевненість і не змогли дати чіткої відповіді. Отримані дані свідчать про те, що респонденти готові до побудови стосунків із людиною, що живе із батьками.

У питанні *“Наскільки для Вас є справедливим твердження: “Я не шукаю стосунків через економічну ситуацію”*” було отримано середнє значення оцінки у 2.98 бала, що свідчить про те, що респонденти не можуть дати конкретну відповідь на дане запитання.

Висновки

Результати проведеного соціологічного дослідження свідчать, що ставлення студентів до кохання формується під впливом низки факторів, таких як: соціально-економічні чинники, гендерні особливості та соціальне середовище. Більшість респондентів вважають тему кохання актуальною для молоді, хоча їх особиста зацікавленість у ньому дещо нижча (3.56 з 5). Це можна пояснити прагматичним підходом, про який свідчить те, що матеріальна стабільність і жертвовність отримали найнижчі оцінки, серед цінностей у стосунках (3.2 та 2.96 відповідно). Однак, водночас, студенти високо цінують чесність (4.56), взаємоповагу (4.48) та емоційну підтримку (4.36), що свідчить про глибоку потребу в стабільних і щирих відносинах.

Гендерний аналіз показав, що маскулинні жінки (35% від жіночої вибірки) та фемінні чоловіки (55% від чоловічої) частіше орієнтовані на довготривалі стосунки, тоді як інші групи можуть виявляти більший прагматизм, що підтверджує поставлену гіпотезу. Ці дані узгоджуються з дослідженням Гріньової О.М та Науменко М.С., які також виявили зв'язок між гендерними ролями і ставленням до кохання. Наприклад, фемінні чоловіки часто шукають емоційної близькості, тоді як маскулинні жінки можуть бути більш незалежними у своїх романтичних виборах.

Соціальне середовище, зокрема сім'я та друзі (3.72 з 5), має більший вплив на уявлення про кохання, ніж соціальні мережі (3.32) чи поп-культура (2.08). Проте 54% респондентів вважають, що ці джерела формують стереотипне бачення стосунків. Це підкреслює необхідність розвивати критичне мислення у молоді, щоб протистояти ідеалізованим образам, які поширюються у колі сім'ї, друзів, а також в медіа. Крім того, хоча 62% опитаних не відчувають соціального тиску щодо пошуку кохання, 36% все ж зіштовхуються із подібним, що може негативно вплинути на їх бачення кохання, ставлення до нього і призвести до помилкових уявлень, і прийняття помилкових рішень.

Економічні фактори також відіграють значну роль: 66% респондентів готові будувати стосунки з партнером без стабільного доходу, а 72% не вважають проблемою проживання з батьками. Однак 26% визнають, що економічна ситуація може впливати рішення, що стосуються кохання (середня оцінка твердження *“Я не шукаю стосунків через економічну ситуацію”* – 2.98). Це свідчить про те, що фінансова нестабільність може обмежувати готовність до серйозних відносин, особливо серед маскулинних чоловіків, які традиційно відчувають тиск щодо матеріального забезпечення.

Враховуючи отримані дані, доцільно впровадити заходи просвітницького напрямлення, що спрямовані на формування здорового ставлення до стосунків. Наприклад, в університеті міг би бути організований студентський гурток із тренінгів з комунікації та емоційного інтелекту, а також з боку фінансової грамотності, що могло б допомогти студентам краще розпоряджатися своїми фінансами і доцільніше планувати майбутнє. Доцільно було б розвивати і психологічну підтримку для тих, хто відчуває соціальний тиск або невпевненість у романтичних питаннях. Оскільки соціальні мережі та поп-культура формують переважно стереотипні уявлення, доцільно буде навчати студентів медіаграмотності, що корисно не лише у контексті розрізнення ідеалістичних образів у коханні, але й, для прикладу, протидії інформаційно-психологічним операціям.

Таким чином, отримані у ході соціологічного дослідження дані свідчать про складний характер романтичних орієнтацій сучасної молоді: частина респондентів має прагматичні мотиви у контексті кохання, а інша – цінує значну емоційну близькість та взаємоповагу. Як висновок можна сказати, що

для допомоги студентам у формуванні усвідомлених та стійких романтичних відносин у сьогоденні, слід спрямовувати їхній розвиток на пошук здорового балансу між емоційними потребами та практичними аспектами стосунків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Васюк К. М. Гендерні особливості уявлень про кохання в юнацькому віці. *Габітус*. 2020. Т. 2, № 12. С. 81–85.
2. Чабанна Є. С. Ставлення до кохання в юнацькому віці / Є. С. Чабанна // Наукова школа академіка Івана Зязюна у працях його соратників та учнів : матеріали 8-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 23-24 травня 2024 р. / заг. ред. О. Г. Романовський ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХПІ", 2024. – С. 205-207.
3. Гріньова О.М., Науменко М.С. Гендерні особливості ставлення до кохання у сучасній молоді – Вісник психології і соціальної педагогіки. *Вісник психології і соціальної педагогіки*. URL: https://www.psych.kiev.ua/Гріньова_О.М.,_Науменко_М.С._Гендерні_особливості_ставлення_до_кохання_у_сучасній_молоді (дата звернення: 04.03.2025).
4. Спочатку кар'єра, а потім - кохання та секс. Як нове покоління ставиться до стосунків - BBC News Україна. *BBC News Україна*. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/vert-fut-60000775> (дата звернення: 04.03.2025).
5. Калькулятор вибірки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://socio-lab.vntu.edu.ua/calculator/>.
6. Анкета соціологічного дослідження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://forms.gle/BXpeZxKi23a5nQy77>.
7. Варущечкіна М. В., Слободянюк А. В. Ставлення до кохання [Електронний ресурс] / М. В. Варущечкіна, А. В. Слободянюк // Матеріали XLVII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 14-23 березня 2018 р. – Електрон. текст. дані. – 2018. – Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2018/paper/view/4606>.

Буняк Богдан Ю. – студент кафедри захисту інформації, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: bbuniak@ukr.net

Науковий керівник: **Слободянюк Анатолій В.** – кандидат соціологічних наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, науковий керівник лабораторії соціологічних досліджень, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: soclabspn@gmail.com

Buniak Bohdan Y. – student of the Department of Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: bbuniak@ukr.net

Supervisor: **Slobodyanyuk Anatolii V.** – PhD in , Associate Professor of the Department of Socio-Political Sciences, Head of the Sociological Research Laboratory, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: soclabspn@gmail.com